

Kärkihanke 1: Uusi peruskoulu -ohjelma

Valtion erityisavustus perusopetuksen innovatiivisiin kokeiluihin ja kehittämiseen

Säädösperusta ja tausta

Valtionavustuslaki (688/2001) 29.5.2015
[Hallituksen strateginen ohjelma](#) 29.5.2015
[Uusi peruskoulu -ohjelma](#)

Johdanto

Miten haluaisitte uudistaa koulutusta, jotta lapset ja nuoret saavat entistä paremmat mahdollisuudet oman oppimisensa ja elämänsä rakentamiseen? Millaista uutta osaamista, tekemistä ja kokeiluja tarvitaan, jotta kaikki koulut voisivat kehittää toimintaansa nopeasti muuttuvassa maailmassa? Oletteko tunnistaneet tarpeen, mutta toimivimmat ratkaisut ovat vielä löyty-mättä?

Perusopetuksen innovatiivisiin kokeiluihin ja kehittämiseen suunnatun valtionavustuksen tarkoituksena on tuoda uusia tapoja opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen ja oppimisen uudistumiseen.

Laadukas oppiminen ja oppilaiden hyvinvointi tukevat toisiaan. Koulu ei enää selviydy tehtävästään ilman ympäröivän kasvuyhteisön tukea ja yhteiskehittämistä. Perinteisen kehittämisen rinnalle tarvitaan järjestelmällistä, yhteisölliseen oppimiseen tähtäävää kokeilevaa kehittämistä, joka mahdollistaa reagoinnin nopeasti muuttuviin tilanteisiin. Alueellinen yhteiskehittäminen ja kokeilut ovat keino tukea eri taustoista ja rooleista tulevien ihmisten yhteistä tekemistä, tunnistaa paikallisesti keskeisimmät ongelmat ja löytää niihin innovatiivisia, vaikutuksiltaan laaja-alaisia ja kestäviä ratkaisuja.

Kokeilevan kehittämisen ideana on löytää varhaisessa vaiheessa myös ne asiat, jotka eivät toimi ja joita ei kannata kehittää eteenpäin. Ymmärrys ratkaistavasta ongelmasta kasvaa ja vaihtoehtojen, aivan uudenlaisten, tarpeisiin vastaavien ratkaisujen synnyttäminen on mahdollista. Kokeilevan kehittämisen ytimessä on osallistava yhteiskehittäminen, jossa oppilaat, huoltajat ja koulun yhteistyökumppanit ovat mukana alusta alkaen.

Suomalainen koulutus on rakennettu tasa-arvon ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien varaan. Yhtäläisten mahdollisuuksien säilyttäminen yhä nopeammin muuttuvassa yhteiskunnassa edellyttää uudenlaisten toimintatapojen luomista olemassa olevien vahuuksien rinnalle. Erilaisia tekemisen tapoja ja innovaatiota tarvitaan opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan ja toimintakulttuurin toteuttamiseen. Toimintakulttuurin muutos edellyttää myös johtamisen uudistamista.

Hallitusohjelman mukaan Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Vuoteen 2025 mennessä suomalaisten osaamis- ja koulutustaso on noussut, mikä tukee mahdollisuuksien tasa-arvoa. Uuden opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan, uusien oppimisympäristöjen ja digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa. Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat kääntyneet nousuun.

Hallitusohjelman linjauksia vievät osaltaan eteenpäin Uusi peruskoulu -ohjelma, kokeilutoiminnan esiin nostaminen sekä opettajankoulutuksen kehittäminen.

Valtionavustuksen määräraha

Opetushallitus asettaa haettaviksi valtion vuoden 2018 talousarvioon sisältyvästä momentin 29.10.20.2 määrärahasta valtionavustusta 6 miljoonaa euroa perusopetuksen innovaatio-, kokeilu- ja kehittämistoimintaan. Valtionavustusta myönnetään enintään 90 % hankkeen kokonaismenoista, joten hankkeen omarahoitusosuus on vähintään 10 %.

Avustuksen käyttötarkoitus ja tavoitteet:

Kokeilu- kehittämis- ja innovaatiotoiminnan avustuksilla tuetaan koulutuksen toimintakulttuurin uudistamista ja edistetään innovaatioiden syntymistä. Tavoitteena on etsiä uusia tapoja opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen, oppimisen uudistamiseen sekä yhteisölliseen kehittämiseen ja sitä kautta edistää koko koulutusjärjestelmän systeemistä muutosta. Tuloksina voi syntyä sekä uudenlaista kehittämisen osaamista että uusia toimintamuotoja, malleja ja rakenteita.

Innovatiivinen toiminta voi olla:

- Kokeilujen synnyttämistä tai jatkojalostamista jo olemassa olevien mallien pohjalta tai hyvän käytännön tai lupaavan innovaation soveltamista omaan toimintaan.
- Uusien ratkaisuideoiden etsimistä ja useiden nopeiden kokeilujen toteuttamista paikallisesti tunnistettuun ongelmaan tai tarpeeseen liittyen.

Kokeilut ja kehittäminen liittyvät yhteisesti tunnistettuun tarpeeseen tai haasteeseen joka on taustoitettu olemassa olevalla tiedolla, tutkimustuloksilla tai muulla näytöllä. Toiminnan tavoitteet tukevat osaltaan valtakunnallisten ja paikallisten linjausten toteutumista. Rahoituksella halutaan mahdollistaa sekä lyhytkestoisempia kokeiluja että pidemmän aikavälin kehittämistä.

Hyvä oppiminen ja tavoitteellinen opiskelu edellyttävät oppijan, lapsen ja nuoren aktiivista toimijuutta. Parhaimmillaan koulu toimii oppivana yhteisönä, jossa tutkitaan ja kokeillaan yhdessä. Yhdessä tekeminen lisää osallisuutta ja auttaa rakentamaan tarpeisiin vastaavia ratkaisuja ja toimintamalleja. Tavoitteena on lisätä yhteistä kehittämistä sekä kouluyhteisön sisällä että sen ulkopuolella. Yhteiskehittämiseen osallistuvat opettajien lisäksi oppilaat, perheet ja kuin monenlaiset muutkin toimijat kunnan muista hallinnonaloista järjestöihin, tutkijoihin, yrityksiin ja yhteisöihin.

Kokeilevassa kehittämisessä tärkeää on oppiminen. Kokeilujen onnistumisen arvioinnissa painottuu tavoitteiden saavuttamisen ohella se, mitä on opittu. Kokeilu- ja kehittämistoiminnan arviointi ja oppimiskokemusten jakaminen verkostoissa ja muissa kanavissa vahvistavat syvempää oppimista ja vaikuttavuutta.

Opetushallitus järjestää avustuksen saajille vertaistapaamisen syksyllä. Rahoituskauden aikana osalla hankkeista on mahdollisuus yhteistyöhön Opetushallituksen Kokeilukeskuksen kanssa.

Valintaperusteet

Hakemuksia arvioidaan seuraavien kriteerien perusteella:

- Toiminta on tarvelähtöistä. Tunnistettu tarve/ongelma on kuvattu huolellisesti ja taustoitettu myös kohderyhmän tai loppukäyttäjien näkökulmasta
- Toiminta liittyy paikallisiin ja valtakunnallisiin kehittämistavoitteisiin
- Toiminta tavoittelee uudenlaisia käytäntöjä, ratkaisuja tai näkökulmia tunnistettuun haasteeseen
- Toiminta pyrkii ratkaisemaan ongelmaa avoimesti ja yhteiskehittämällä
- Lapsi ja nuori ovat osallisia ja aktiivisia toimijoita kehittämisprosessissa
- Kustannusarvio on realistinen suhteessa suunniteltuun toimintaan
- Toiminnasta saatuja oppeja ja ratkaisumalleja arvioidaan rahoituskauden aikana monipuolisesti eri osapuolten, erityisesti oppijoiden/käyttäjien näkökulmasta

Hakukelpoisuus

Avustusta voidaan myöntää vain kunnille, kuntayhtymille tai yksityisille yhteisöille, joilla on joko velvollisuus tai lupa perusopetuksen järjestämiseen. Valtion oppilaitokset voivat olla valtionavustusta saavissa hankkeissa mukana, mutta ne eivät voi olla valtionavustuksen saajana. Avustusta voidaan hakea opetuksen järjestäjien yhteishankkeena, jossa yksi hakijoista (hankkeen päähakija) lähettää yhden, yhteisen hakemuksen. Hakemuksesta tulee käydä ilmi kunkin hankkeeseen osallistuvan opetuksen järjestäjän rooli hankkeessa.

Avustusten myöntämisen välttämättömät edellytykset

- Hakija on hakukelpoinen
- Hakemus on saapunut määräajassa Opetushallituksen sähköiseen hakupalveluun.
- Hakija on antanut pyydyt selvitykset aiemmin myönnettyjen valtionavustusten käytöstä

Valtionavustuksen hakuaika

Tämän valtionavustuksen hakuaika alkaa 20.3.2018 ja päättyy 27.4.2018 klo 16.15. Myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä.

Valtionavustuksen käyttöaika

Käyttöaika alkaa avustuspäätöksen päiväyksestä ja päättyy 31.12.2019. Toiminta on käynnistettävä viimeistään 1.8.2018

Avustuksen hakeminen

Avustushakemus tehdään sähköisellä hakulomakkeella. Hakemuksen allekirjoittajiksi merkittävillä henkilöillä tulee olla nimenkirjoitusoikeus opetuksen/koulutuksen järjestäjän puolesta. Tämä tiedote ja linkki hakulomakkeisiin ovat saatavilla Opetushallituksen www-sivuilta osoitteessa www.oph.fi (→ Rahoitus → Valtionavustukset).

Suorat linkit hakulomakkeisiin:

Suomeksi: <https://valtiovavustukset.oph.fi/avustushaku/143/?lang=fi>

Ruotsiksi: <https://valtiovavustukset.oph.fi/avustushaku/143/?lang=sv>

Muuta

Avustusta ei saa käyttää perusopetuksen järjestäjän perustoiminnan rahoittamiseen.

Avustusta ei myönnetä, jos samaan kehittämistoimintaan saadaan muuta Opetushallituksen myöntämää tai hankeosapuolten ulkopuolista julkista rahoitusta esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriöltä tai EU:lta.

Lisätietoja antavat:

Opetusneuvos Ulla Laine, p. 029 533 1597

Opetusneuvos Teijo Koljonen, p. 029 533 1524

Erytisasiantuntija Matti Ranta, p. 029 533 1537

Opetusneuvos Kristian Smedlund, p. 029 533 1286 (ruotsinkielinen koulutus)

Kokeileva kehittäminen:

Kehittäjä Anna Häggman, p. 029 533 1647

Kehittäjä Valpuri Kurppa, p. 029 533 1716

Opetusneuvos Anneli Rautiainen, p. 029 533 1264

Kehittäjä Ulla Teräs, p. 029 533 1643

Kehittäjä Paula Tyrväinen, p. 029 533 8615

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@oph.fi.

Johtaja Jorma Kauppinen

Opetusneuvos Ulla Laine